

De trapboei: een niet naar waarde geschat onderdeel van de duikuitrusting

(juni 2000)

Ben je ook zo iemand die het gebruik van een trapboei alleen nuttig voor je duikbuddy vindt? Vroeger was ik ook die mening toegedaan. Die hel oranje salami kan immers alleen gebruikt worden bij een misrekening van de duiktijd tijdens een Noordzee duik. In dat geval moet je maar met een partner duiken die en zo'n opblaasbare koker heeft en het ding kan gebruiken.

De recente verplichting door het duikreglement verhoogde mijn aanzien ten opzichte van dit stukje uitrusting niet, maar een theoretische les in het kader van mijn voorbereiding op het examen 1* instructeur, deed mijn echter mijn mening veranderen. Hopelijk zal dit artikel de jouwe ook doen herzien. Zo niet, dan hoop ik dat je bij je volgende duik iemand vindt bij wie het wel effect had.

Voor diegenen die nog nooit een trapboei gezien hebben, volgt hier een korte beschrijving. Een trapboei bestaat, in zijn simpelste uitvoering, uit een buis die aan één kant open is en een stuk koord. De buis zelf bestaat uit stevige materiaal en is opvallende gekleurd (bvb. hel oranje). Aan de open zijde van de buis, die meestal met een beetje lood verzwaard is, wordt er een koord bevestigd. Voor redenen van gemak en veiligheid wordt er een opbergzakje in de buis geïntegreerd. Hierdoor kan het geheel voor en tijdens de duik netjes opgeborgen worden.

Dit type is in iedere duikwinkel te koop, maar vereist wel enkele aanpassingen:

- De buis is voor een verhoogde detectiekans het best radar reflecterend. Als er geen reflector voorzien is, kan dit bekomen worden door er een lege chips zak in te kleven. Deze zakken zijn gemaakt van licht en soepel aluminium houdend plastic en is ideaal voor dit doel.
- Op de zak kan er eventueel een kenmerkend nummer, een teken of je naam ter herkenning aangebracht worden.
- Voor de verbinding tussen koord en boei is een draainagel een goed preventief middel tegen het opdraaien van het koord.
- Het koord zelf is dubbel gevlochten en tamelijk dik. Deze vlechtwijze zorgt ervoor dat het koord niet uitrekt als er aan getrokken wordt. Je markeerpunt van 3 meter, blijft zo 3 meter zelfs al je er aan hangt! De dikte zorgt dat het koord gemakkelijk te houden is en dat het niet in je handschoenen snijdt.
- Op 3 meter maak je een lus (eventueel met een metalen oog) evenals op 6 meter (trappen bij zware zee), maar daar mag er een gewichtje hangen. Meer koord is meestal overbodig! Een trapboei die aan deze voorwaarden voldoet is bij mij weten nog niet te verkrijgen, maar een standaardmodel en een beetje handigheid zijn ruimschoots voldoende.

Wat kun je nu met deze ideale trapboei aanvangen?

- Ten eerste kan je je trapdiepte in open zee behouden. Dit is de belangrijkste en tot voor kort de enige door mij gekende functie. Door het sporadisch beoefenen van de

wrakduiksport en dan nog steeds met een ervaren en dus volledig uitgeruste enthousiasteling, vormde dit voor mijn geen voldoende reden om er één aan te schaffen. Er waren andere uitrustingsstukken die ik stukken belangrijker vond en dus prioritair op mijn aankooplijst stonden.

- Het zal je maar overkomen (het overkwam reeds anderen!), je bent bijna aan het oppervlak en één of andere sufferd komt vlak boven je hoofd met zijn motorboot scheren. Door de snelheid van de boot, de moeilijkheid om de richting van de geluidsbron te bepalen en traagheid om als duiker terug naar de veiligheid van de diepte te keren, kan deze 'close encounter' een blijvende indruk bij je achterlaten. De verhoogde zichtbaarheid van de trapboei vermindert de kans tot overvaren en laat een veiliger terugkeer naar het oppervlak toe. Juist, de trapboei geeft geen 100% veiligheid tegen pseudo offshore piloten, maar het biedt in ieder geval meer garantie dan de alfa vlag op de ver afgelegde duikboot.
- Zin in een stromingsduikje? De trapboei kan dan dienst doen als herkenningssignalen voor de oppervlakteveiligheid.
- Over stroming gesproken; zelfs als duiker aan het oppervlak kan de trapboei van nut zijn. Na het oppervlakte maken, kan de stroming je verder en verder van de duikboot verwijderen. De oranje salami kan dan als gemakkelijk op te merken herkenningssignalen voor de oppikploeg dienen.
- Al ooit je duikpartner kwijtgeraakt? Indien je hem na het uitvoeren van de verliesprocedure niet terugvindt, dan moet je volgens de gekende verliesprocedure oppervlakte maken. Als je op dat moment trappen moest uitvoeren, dan staan er je enkele bange en adrenaline volle momenten te wachten. En toch bestaat er een oplossing voor dit dilemma tussen een mogelijk decompressieongeval en het snel terugvinden van je buddy. Deze oplossing heet, jawel, de trapboei. Deze zak vol lucht is, indien er bij de briefing voor de duik afspraken gemaakt worden, een fantastisch communicatiemiddel tussen de duiker(s) en de oppervlakte ploeg. In het geval van het verlies van een buddy kan er afgesproken worden dat de beide duikers dan hun trapboei gebruiken. De veiligheidsploeg ziet op dat moment twee boeien van dezelfde ploeg, wat volgens de briefing een 'verloren buddy' situatie betekent. Zij kunnen dan de twee buddies door middel van de boeien terug bij elkaar brengen. Het oppervlakte maken is niet meer noodzakelijk en dit betekent dus een stuk minder adrenaline en bijlange niet zo bange momenten. Andere mogelijkheden zijn signalen, door een combinatie van het op en neer bewegen van de boei, voor problemen van allerlei aard, voor een gebrek aan lucht, enz.
- Tijdens een duik ontdek je een ongelofelijk artefact. Het ding in je zak van je jacket stoppen lijkt je geen goede oplossing en de duik afbreken zal je buddy niet bevallen. Gelukkig heb je, zoals altijd, je trapboei en dus een je kleine hefboei bij. Eventjes lucht inlaten en hups daar gaat het vondelingetje richting oppervlak.
- Instructeurs kunnen de boei gebruiken om een stijglij voor de proef vrije duik aan vast te maken. Het gebruik van een stijglijn maakt het voor een kandidaat gemakkelijker en laat de proef in veiliger omstandigheden verlopen.
- Het opvallend ding is ook een teken van respect voor de schipper. Als schipper of veiligheidsploeg kan het wachten op de duikploegen een zware belasting voor de zenuwen zijn. Je hebt er immers geen enkel idee van wat er onder water gebeurt en je moet wachten tot de duikploegen bovenkomen om te weten dat alles goed ging. Als bij de duittijd ook nog eens trappen komen, dan wordt het geduld wel erg lang op de proef gesteld. Het opschieten van de paddestoelen heeft de wachtenden het sein dat je er aan komt, dat alles OK is en stelt hen zo vroeg op hun gemak.

- De laatste toepassing, waarschijnlijk zijn er nog meer te vinden, is het gebruik van de trapboei bij nachtduiken. Indien er een duiklamp in aangestoken wordt, dan krijg je een hel verlichte boei met een 360 ° zichtbaarheid. Dit kan als duikploeg gebruikt worden om je positie aan te geven, maar ook kan de boei zo als richtbaken voor binnenkomende ploegen dienen.

Als je nu overtuigd bent van het nut van een trapboei, koop er dan zo snel mogelijk één. Wacht niet totdat je op zee gaat duiken, maar oefen nu al in stilstaand open water. Niets is zo vervelend dan te moeten ontdekken hoe je een trapboei niet moet gebruiken op het moment dat je hem nodig hebt (geldt voor ieder nieuw uitrustingsstuk). Het vergt immers een zekere handigheid om op een elegante manier de trapboei op te blazen en koord af te rollen zonder er in verstrikt te geraken (om nog maar te zwijgen van het terug op te rollen vooraleer in de boot te kruipen). Oefen alvast!

